

Politisk chefredaktör:**Håkan Holmberg**
018-478 12 86
ledare@unt.se**Ledarskribenter****Maria Ripenberg,**
018-478 11 94
ledare@unt.se**Johan Rudström**018-478 14 55
ledare@unt.se

● Upsala Nya Tidning startades 1890 för att stödja kraven på allmän rösträtt och dess politiska hållning är sedan dess liberal.

UNT.SE**/ledarloggen**

”... en vänsterpopulism som får Jonas Sjöstedt (V) att framstå som en Anders Borg ...

Johan Rudström om icke önskvärda botemedel mot högerpopulism på unt.se/ledarloggen

Klarspråk är att föredra

Ingen gynnas av överlättande tal om diktaturer.

Det kan vara lite svårt att beskriva exakt vad som kännetecknar en diktatur då det finns olika typer. Det kan vara en enväldshärska eller en mindre krets av personer med absolut makt, men också partidiktaturer (enpartistater) eller militärdiktaturer. Då är det lättare att säga vad diktaturerna inte är. Samtliga kännetecknas nämligen av frånvaro av demokrati och folk-makt, av fria och allmänna val.

Det kan inte vara svårt att se att fria val saknas i länder som Saudiarabien och Kina. Ändå har statsminister Stefan Löfven undvikit ordet diktatur både när han (först) ville omförhandla handelsavtalet med den absoluta monarkin Saudiarabien och sedan också inför sitt besök i enpartistaten Kina senare i veckan. Löfven sade sig inte vilja ”hålla på och etikettera länder”. Pressad av TT sade han att Kina är ”en enpartistat utan allmänna val”. Men ordet ”diktatur” har blivit oerhört känsligt politiskt, konstaterar Anna Lindenfors, generalsekreterare för svenska Amnesty.

Den som har absolut makt kan naturligtvis använda den som man behagar. Kinas kommunistparti har sedan drygt 35 år valt att ge medborgarna ekonomisk frihet, en möjlighet att starta företag och tjäna ihop ett eget kapital. Kortsiktigt har partiet också köpt sig acceptans hos befolkningen. Stark ekonomisk tillväxt i kombination med den ekonomiska friheten har gjort att hundratals miljoner kineser på 2000-talet tagit klivet upp till

Demokrati och diktatur. Barack Obama har valts till president, Kinas Xi Jinping har utsetts till posten.

Foto: AP

medelklassen. Och väl där upptäckt att man också söker en annan sorts frihet.

Partiet har som svar på detta bitvis lättat på restriktionerna mot press- och yttrandefrihet samt inlett reformer av rättssystemet. Men när medborgarna kräver verkligt inflytande och demokrati tar det stopp. I somras och under hösten visade Kommunistpartiet tydligt hur man såg på Hongkongs utlovade fria val 2017, och på de demonstrationer som följde på gatorna (och i medierna) när man meddelat att valen skulle ställas in.

I spåren av saudiaffären har det förekommit kommentarer på temat att det saudiska kungahuset faktiskt inlett reformer i riktning mot ökade fri- och rättigheter, något som borde

Upsala Nya Tidning

26/3 2015

”... den absoluta makten är grundförutsättningen för alla eventuella grader av frihet.

uppmärksammas mer på bekostnad av oförsonlig kritik. På samma sätt upplever svenskar som har täta kontakter med Kina (och de blir fler och fler) att det ”fungerar som vilket västland som helst” och att tidningarna till synes fritt rapporterar om exempelvis miljöproblem och sociala problem.

Och visst kan det finnas förmildrande drag, men man får aldrig glömma att den absoluta makten är grundförutsättningen för alla eventuella grader av frihet. En diktatur är en diktatur, att inte säga detta är att antyda det finns någon form av demokrati, vilket är ett håll mot alla dissidenter och fängslade oliktankande. Att tala överlättande om detta gynnar inte demokratiutvecklingen i länderna och knappast heller handeln med dessa om det nu är vad man vill uppnå.

Kapacitetsproblemen måste lösas

Tanken på höghastighetståg mellan storstadsregionerna har numera brett politiskt stöd – kanske lite för brett.

Signerat
Håkan Holmberg
Politisk chefredaktör

Regeringens förhandlingspersoner, kallade Sverigeförhandlingen, prövar hur en utbyggnad av höghastighetsjärnväg från Stockholm till Göteborg respektive Malmö kan ske. Nu vill Regionförbundet Uppsala län, landstinget och Uppsala kommun att höghastighetstrafiken ska sträckas ut också till linjen Stockholm-Arlanda-Uppsala.

Den argumentationen är lätt att förstå. Den befintliga spårkapaciteten mellan Uppsala och Stockholm är för liten. Bygger man nya spår så kan man lika gärna bygga dem så att de klarar också trafik med höghastighetståg – vilket i detta fall betyder tåg som går i dryga 300 kilometer i timmen.

Däremot är höghastighetståg med många stopp mellan Uppsala och Stockholm knappast ett sätt att korta restiderna. Det kan bara ske på längre sträckor, från Uppsala till Göteborg eller Malmö.

Också de övergripande argumenten för att satsa på höghastighetståg är lätta att förstå. Snabbare resor mellan storstäderna, mindre miljöpåverkan och större utrymme för godstrafik – som inte måste gå så fort – på de vanliga banorna blir säkert följden. Ändå finns en osäkerhet i hela resonemanget som inte påverkas av att den politiska enigheten har blivit större än tidigare.

Det är mycket dyrt och tar lång tid att anlägga höghastighetsjärnväg. De positiva effekterna uppstår naturligtvis i anslutning till de sträckor där höghastighetsbanorna går. Samtidigt har vi en situation där standarden och underhållet på den vanliga järnvägen är eftersatt. Kritiker av höghastighetsinvesteringen har länge argumenterat för att pengarna gör större nytta i mindre spektakulära projekt, alltså om man i stället rustar upp stambanorna och vissa viktiga bibanor.

”Det viktigaste är inte att vi får höghastighetståg utan att vi klarar kapacitetsproblemen

Om det vanliga järnvägsnätet inte fungerar så driver man antagligen över resenärer till vägtrafiken i stället. Och frågan kvarstår om Sverige är tillräckligt tätbefolkat för att höghastighetståg mellan de största städerna – även om dessa fortsätter att växa – är det bästa sättet att använda de pengar vi kan få loss för nya spårinvesteringar.

Det viktigaste är inte att vi får höghastighetståg utan att vi klarar kapacitetsproblemen på järnvägsnätet i dess helhet. Sträckan Uppsala – Stockholm är kanske den där problemen är mest iögonfallande, åtminstone för oss som bor här, men det finns liknande problem på andra håll.

Intressenterna i Uppsala har naturligtvis att utgå från den situation som nu råder, där höghastighetståg av allt att döma kommer att bli en viktig del av den infrastruktur som binder samman de tre storstadsregionerna. Mot den bakgrunden är det begripligt och rationellt att man också vill få in sträckan Uppsala-Stockholm i bilden. Men vad händer om höghastighetsplanerna fördröjs eller om det sker en politisk omsvängning på riksnivå? Kapacitetsproblemen mellan Uppsala och Stockholm måste lösas ändå.

Upsala Nya Tidning

© 2015

Charlotta Friberg Chefredaktör, verkställande direktör och ansvarig utgivare
Håkan Holmberg Politisk chefredaktör
Carl-Åke Eriksson Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Roger Berglund Nyhetschef
Kristina Lindquist Kulturchef

Kontakt

Växel 018-478 00 00 E-post fornamn.efternamn@unt.se
Postadress AB Upsala Nya Tidning, Box 36, 751 03 Uppsala
Besöksadress Dragarbrunns torg 2 (mån–fre 10–18.00)

Kundservice

Prenumerationer 018-478 10 50 prenumerera@unt.se
Nyhetstips 018-478 14 35, 478 15 60 (efter växelns stängning)
E-post: 72018@unt.se Sms/mms: 72018 Biljetter
018-478 10 70 (mån–fre kl 10-11, 14–15) biljett@unt.se

Annonsera

Privatannonser 018-478 10 50 (mån–fre kl 8–16.30)
Fax: 018-478 14 75
annonsera@unt.se
Företagsannonser 018-478 11 60 (mån–fre kl 8.30–16.30)
Fax: 018-478 14 76
foretagsannons@unt.se
Materiallämning fardigt@unt.se

Utebliven tidning

Uppsala, Tierp, Östhammar och Märsta 018-478 10 20 (mån–lör kl 7–10, sön kl 8–11) Enköping 010-436 35 74 (mån–fre kl 7–10, lör kl 7–9, sön stängt) Heby 010-110 16 50, mån–fre kl 8-11, lör kl 8-10, sön stängt) Skutskär/Älvkarleby 026-54 10 70, mån–fre 7–14, lör 7–11, sön 9–13
E-post utebliventidning@unt.se

Mer information: kundservice.unt.se